

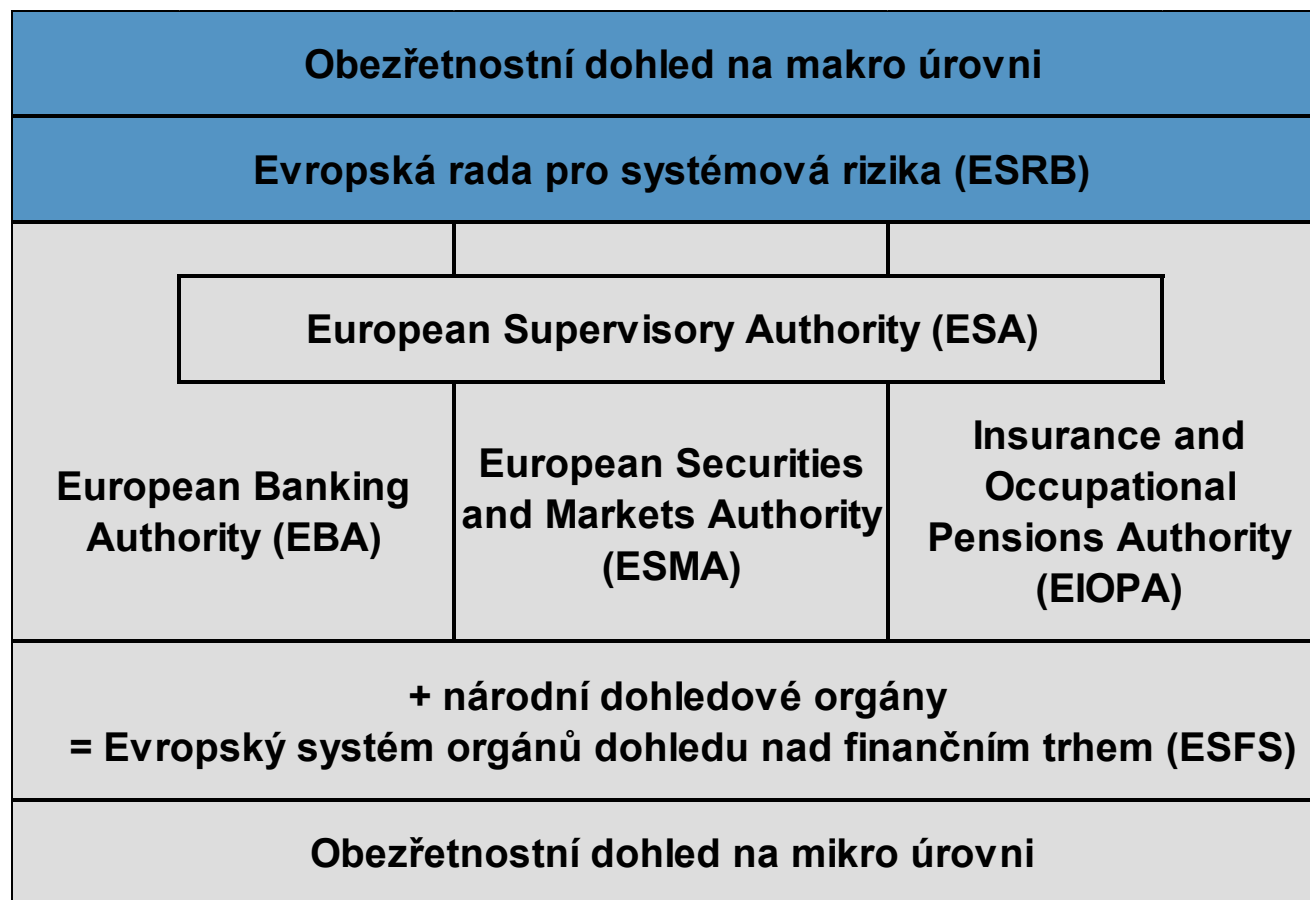
Regulace a dohled nad finančním trhem v EU – aktuální otázky

Vladimír Tomšík
viceguvernér ČNB

*Sněm Komory auditorů ČR
22. listopadu 2010*

- **Reforma evropského systému dohledu**
- **Stanoviska ČNB k oblasti dohledu**
- **Aktuální otázky finančního sektoru**
- **Bankovní sektor v ČR**

Centralizace pravomocí a sjednocujících postupů v regulaci a dohledu nad finančním trhem na evropskou úroveň

Navržená struktura se snaží pokrývat rizika na makro úrovni i mikro úrovni

(1) Založení tří evropských dohledových orgánů: pro bankovníctví, kapitálový trh a pojišťovnictví (ESA)

- Vydávání regulatorních a dohledových standardů
- Vydávání pokynů a doporučení adresovaných národnímu orgánu dohledu, případně konkrétní finanční instituci
 - V případě porušení práva EU
 - Urovnání sporů mezi národními dohledovými orgány
 - Při mimořádné situaci
- Monitorování a hodnocení vývoje na trzích

(2) Nový systém hodnocení systémového rizika na finančním trhu (ESRB)

- Založení Evropská rady pro hodnocení systémového rizika (ESRB)
- Obezřetností dohled na makro úrovni
- Varování a doporučení dohledovým institucím
- Vyhlašování krizové situace
- Vyvíjení kvantitativních a kvalitativních ukazatelů k identifikaci a měření systémového rizika (společně s orgány ESA)

ČNB podporuje

aktivní mezinárodní spolupráci, zejména:

- koordinální funkci ESA's
- „best practice“ doporučení ESA's
- sdílení informací (nikoliv rozsáhlý sběr dat)

ČNB nepodporuje:

- další radikální nebo i postupné kroky směřující k přenesení pravomocí národních autorit na EU či dokonce na globální nadnárodní orgány (dohled má být věcí národních orgánů dohledu - myšlenka obsažená v Larosierově zprávě zveřejněné 25.2.2009 a přijaté Evropskou komisí v březnu 2009; tato Zpráva byla EK přijata jako koncepční východisko pro nové uspořádání evr. dohledu a pro legislativní návrhy EK)
- oddělování národních pravomocí od národní odpovědnosti za přijímaná rozhodnutí
- ČNB uplatňovala celou řadu výhrad k textu jednotlivých Nařízení ESA's během procesu vyjednávání (mj. k ochraně fiskálních zájmů členských zemí; ke koordinační roli ESAs bez přímých pravomocí vůči fin. institucím; ke zvláštním nástrojům ESAs v krizi, atd.)

ČNB podporuje:

- vyšší transparentnost ve finančním sektoru
- harmonizaci EU pravidel a snížení diskrecí (rozhodování na národní úrovni podle harmonizovaných pravidel)
- detailnější dopadové studie dostatečně odůvodňující jakoukoliv novou regulaci

Výhrady ČNB:

- riziko přeregulace („overkill“)
- regulace *pro regulaci* - nezmírní rizika finanční nestability (právě naopak, může k tomu přispět)
- proti regulaci na základě populistických argumentů (jako např.: „boj se spekulanty“ apod.)
- proti bezdůvodnému „micromanagementu“ oblastí, které mají být vyhrazeny pouze tržnímu působení (příklad: odměňování)

Evropská komise (EK) se zaměřuje na roli auditorů a povinných auditů v době krize,

- v návaznosti EK zvažuje novou veřejnoprávní regulaci (i na evropské úrovni) a tzv. konfiguraci trhu (rozbití dominance tzv. velké čtyřky)
- přitom chybí analýza dopadů a přínosů směrnice o auditu z roku 2006, která byla implementovaná až v době krize (2008), chybějí zkušenosti
- mapování stavu chystá EK až po diskusi o koncepci regulace – tedy úplně obráceně

Možná pozitiva z hlediska ČNB

- transparence ohledně funkce auditů a metodologie, tj. správné chápání auditů
- posílení principu povinné rotace:
 - pro firmy i partnery,
 - zkrácení doby 7 let pro vystřídání auditora,
 - rozšíření principu na další subjekty, dnes platí jen pro subjekty veřejného zájmu
- posílení komunikace mezi auditory a regulátory (v ČR v zásadě funguje už dnes)
- úlevy pro SMEs (ale řada nejasností)

A negativa...

- povinná konsorcia auditorů – tj. audit provádějí dva auditoři (náklady, ne přínosy)
- návrh na řešení střetu zájmu (auditora jmenuje auditovaná společnost) tím, že auditora bude jmenovat a odměňovat regulátor
- potlačení samoregulace ve prospěch veřejnoprávní regulace a dohledu (inspirace nařízením o ratingových agenturách)
- zásahy do corporate governance auditorských firem (požadavky na organizaci, nezávislí členové boardu, pravidla pro jejich odměňování)

Pozice ČNB

- tvoří se
- probíhá vnitrobankovní diskuze
- proti konfiguraci trhu a proti novému evropskému orgánu dohledu (Audit ESA)
- podpora povinné rotaci a řešením v rámci stávající směrnice o auditu
- preference samoregulace před veřejnoprávní regulací

ČNB hodlá diskutovat s KAČR témata otevřená v „green paper“

ČNB je proti:

- šíří rámce (omezit jen na systémově významné přeshraničně působící instituce, a i zde jen v omezeném rozsahu)
- oddělení navrhovaných orgánů pro řešení problémů od orgánů odpovědných za dohled
- striktně proti umožnění převodu aktiv v rámci finančních skupin na jiných než tržních principech
- postupnému omezení národních pravomocí (zřízení dalších kolegií pro restrukturalizaci/likvidaci, povinnost zdůvodňovat rozhodnutí orgánům v jiných členských státech nebo EU, ČNB je proti budoucí integraci krizového řízení na úroveň EU)
- zavedení povinných fondů pro řešení krizí
- stanovení pevných prahových hodnot pro zásah ze strany orgánů dohledu („hard or fixed triggers“)
- harmonizaci insolvenčních pravidel (příliš velké rozdíly v příslušných zákonech u členských zemí)

ČNB je zásadně proti:

- vytváření těchto fondů (zejména pak proti centralizaci pravomocí v oblasti krizového řízení a následné event. vytvoření celoevropského záchranného fondu)
- povinnému zavedení těchto fondů (přelom do národních pravomocí)
- ex-ante formě těchto fondů (to pak znamená spíše zvýšení (nikoliv snížení) morálního hazardu z důvodu chápání ve smyslu: „future losses are prepaid“)
- propojení těchto fondů s fondy pojištění vkladů

ČNB podporuje návrhy

- na posílení kvality regulatorního kapitálu a zavedení kapitálových požadavků pro *common equity Tier 1* a *total Tier 1*
 - ANO - pro jednodušší strukturu kapitálu a větší význam Tier 1
- na posílení řízení rizika likvidity a na zavedení nových standardů likvidity
 - ANO - pro zachování dohledu nad likviditou na národní úrovni

ČNB neodmítá návrhy

- na doplnění rizikově založeného minimálního kapitálového požadavku o pákový poměr (leverage ratio)
 - ALE - leverage ratio by bylo vhodnější jako nástroj pro tzv. supervisory review v rámci Pilíře 2 (větší flexibilita přístup)

ČNB je proti

- neodůvodněným rozdílům mezi CRD IV a BASEL III

Nové návrhy EK na harmonizaci systémů garancí vkladů (a podobná schémata pro investiční a pojišťovací sektor (ICSD/IGSD))

ČNB podporuje:

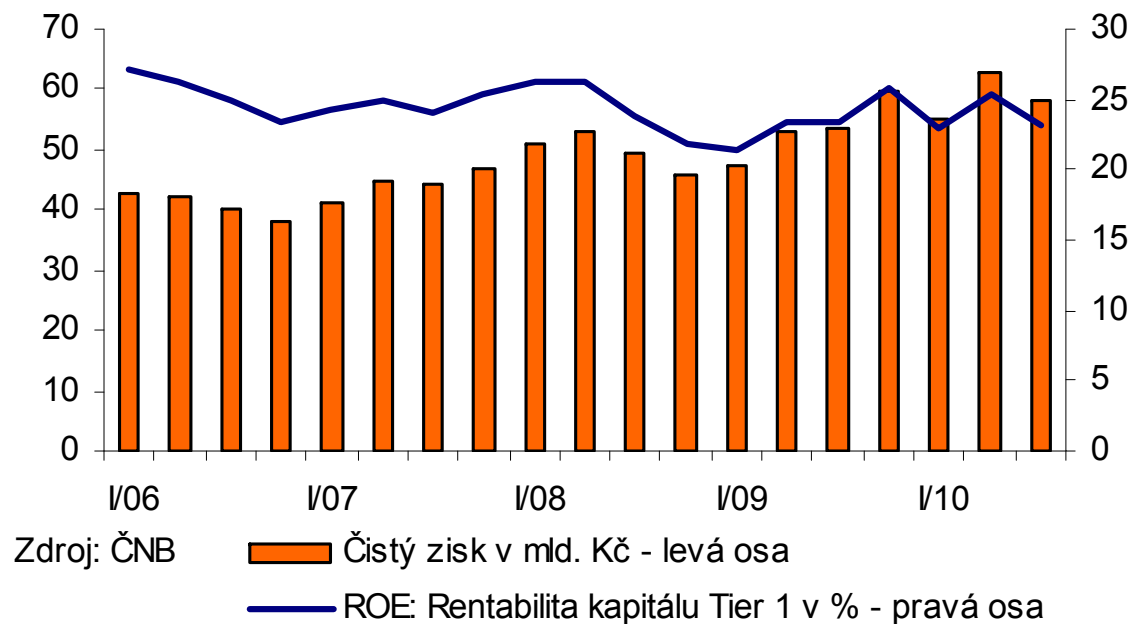
- maximální harmonizaci vyplácených částek a pojištěných osob

ČNB je zásadně proti:

- zkrácení lhůty na výplatu náhrad z 30 na 7 kalendářních dnů
- možnosti použití fondu k jakémukoliv jinému účelu než pro výplatu náhrad v případě úpadku úvěrové instituce (ne pro účely „early intervention“ nebo účely krizového řízení)
- stanovení příspěvků úvěrových institucí do fondu na základě jejich rizikovosti (reputační riziko apod./ponechat na členských státech)
- povinnému vzájemnému půjčování financí mezi národními systémy garancí vkladů
- povinnému vyplácení vkladateli v hostitelské zemi, kde úvěrová instituce působí, jménem fondu domovské země bez předchozího poskytnutí prostředků k výplatě

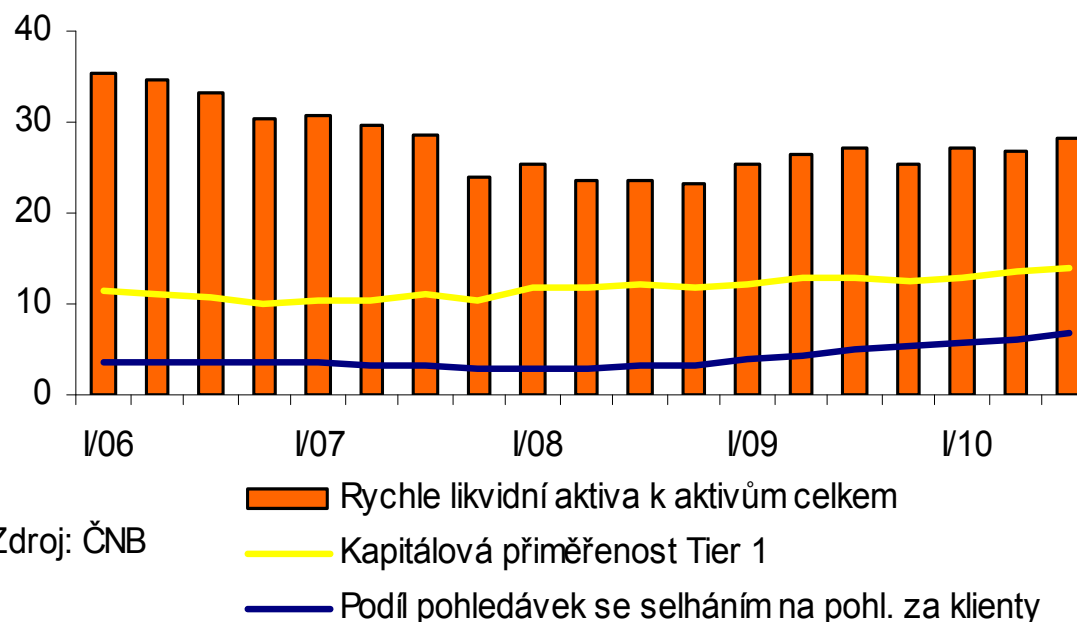
- Bankovní sektor dosahoval i za finanční krize vysoký čistý zisk a velmi dobrou rentabilitu kapitálu

Ziskovost bankovního sektoru

- Vysoká likvidita a kapitálová přiměřenost podporují stabilitu bankovního sektoru
- Kvalita úvěrů klientům se v reakci na recesi a následné jen křehké oživení mírně zhoršuje, bankovní sektor však má dostatek kapitálu na krytí ztrát

**Likvidita, kvalita aktiv a kapitálová
přiměřenost bankovního sektoru v %**

Zdroj: ČNB

- ČNB nepodporuje přenos pravomocí na evropskou úroveň, neboť je i nadále zodpovědná za udržení finanční stability v ČR
- ČNB nepodporuje zasahování EU do fiskální suverenity členských států
- Podstatné je zachování rovnováhy mezi pravomocemi domovských a hostitelských orgánů dohledu a nerozdělení pravomocí od odpovědnosti
- Neměla by ani být přesunována odpovědnost za nedostatečné řízení společností a jejich dohledu na EU, tj. na jiné státy (pan-evropské fondy)
- Český bankovní sektor má dostatek zdrojů, likvidity a kapitálu; je odolný vůči šokům. Domácí bankovní sektor sám o sobě není zdrojem rizik pro ekonomiku.
- Místo přesného definování a pojmenování příčin krize se vytváří zdání, že nadnárodní forma dohledu a regulace je zárukou proti opakování krize v budoucnu
- Nejasný dopad mezinárodních iniciativ v oblasti reformy regulačního rámce

Děkuji za pozornost

ČNB
ČESKÁ
NÁRODNÍ BANKA

www.cnb.cz

Vladimír Tomšík
viceguvernér ČNB

vladimir.tomsik@cnb.cz